

MINDSZENTILAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K

Megjelen minden
vasárnap

Maradjunk itthon

A Kivándorlási Tanács végre megalakult. Csak hogy már itt tartunk. Még nem mindenki ment ki Amerikába, akinek két dolgos keze van. Ha sokat gyengültünk is, még nem vértettünk el.

És különösen jelentőségesnek tartjuk, ha a Kivándorlási Tanács a társadalmat úgy tudja megszervezni, hogy mindenki önkéntes, nemzeti munkára táborába áll.

Egyről biztosíthatjuk már eleve a Kivándorlási Tanácsot, hogy nálunk lelkesebb, igazabb és önzetlenebb harcosát nem fogja találni.

Két évtizede végtelen szomorúsággal látjuk nemzetünk gyöngülését, s időnként a vészkiáltás elhangzott lapunk hasábjain. De mit ér, ha a periferiakon a jól kereső kivándorlási ügynökök büntetlenül garázdálkodhatnak, valóságos lélekkufár munkát végeznek, s emellett a tengeren túlról integet a gyors meggazdagodás óhajtott vágya, a mi valóban csak a képzeletben van.

Mert mi a helyzet ma is?

Az osztrák-magyar konzul komoly intelemmel fordult az Amerikában lévő kivándorlókhoz: Ne jöjjenek hozzá ingyen hajójegyért, mert nem adhat. Ami pénze erre a célra volt, azt már szétoztotta.

Amerikában ezidőszereint olyan nagy gazdasági pangás van, ami régen nem volt. Megszokott történni, hogy az elnökválasztás előtt a nagy vállalatok megszüntetik a munkát, és igen sok ember marad kenyér nélkül; de a mi most van Amerikában, arra nem volt még példa. Egyre több gyár zárja be ajtóit, locsolja el a gőzkazán paraszát; egyre több bánya vonja föl a lépcsőket és zárja be a tárna ajtaját. A nagyvárosokban százezrével vannak a munkanélküliek és az Európába igyekvő hajók mind telve vannak menekültekkel.

Mostanában a Fiumébe érkező kivándorlóhajónak is kétezer fedélközi utasa volt s ez példátlan az amerikai kivándorlás történetében.

Ebben a helyzetben ha bárki

a füledbe olyasmit sugdos, felebarátom, hogy akkor változik sorsod rózsásra, ha itt hagyod hazádat, — az vakmerően hazudik és az neked halálos ellenséged, mert a világos romlásodat akarja.

Amerikában most nem lehet munkát kapni, hiszen napról-napra ezer és ezer ember marad munka nélkül. A rendőrség emberfeletti erővel küzd, hogy a szűkölködés nyomán támadt elégtelenséget elfojtsa. A közirgalom keserű kenyerét hej! de sok könnyező magyar eszi most Amerikában! Ezeknek a számát kívánád kedves felebarátom szaporítani?

Nem, nem! El kell üzni, el kell verni azt a gonosz embert, aki most Amerikába akar csábítani. Ha nálunk sem megy a dolog minden baj nélkül, de Amerikában még rettenetesebbek az állapotok. Valósággal botorság lenne ebben a nehéz időben elkótyavetyélni amink van, hogy a bizos romlásba, Amerikába menjünk.

Sohasem voltunk szószólói annak, hogy az ember hazáját elhagyja, mert minket az iskolában még arra tanítottak, hogy: „Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar!” — De ha valakit a forró vére, a kába reménység, vagy valami beteges vágy elcsavarogtat, messze hazájától, amelynek szülőfaluja harangját sohasem fogja többé hallani: tegye azt akkor, mikor a józan ésszel mégis csak valahogy számot vethet, hogy vajjon odaát, a nagy idegenben mit csinál?

De ma, mikor azok is csalódottan, minden vagyonukból kipuhtulva hazajönnek, akik elmentek jobb időkben és most keserves küzdelem után sem bírtak kenyeret keresni: édes Istenem, mi keresni valója lehet annak, aki ma, vad idegenül kikötve Amerikában, ahol egy szót nem tud szólni, ahol százezrével csatangolnak tüntető körmenetben az éhező munkanélküliek, — mit kereshetne itta tátottszájú idegen, akinek még jobb időkben is mennyit kell bugdácsolnia, nyüglődni, míg az amerikai szokásokat valahogy megszokja és a magyarában egyenesen meg tud állni!...

Bizony csak eszelős, kába

ember az, aki most elindul Amerikába.

Komolyan intünk mindenkit, hogy ezt meg ne kísértse ebben a nehéz időben, mert a biztos romlásnak néz elébe.

Tespedésünk oka.

Mi a legnagyobb baj a magyar földön? Az, hogy a magyar faj napról-napra több és több tért veszít és sem iparban, sem kereskedelemben, sem a pénzvilág terén nem foglalja el azt a helyet, amelyet el kellene foglalni és nem is látunk olyan törekvéseket, hogy ebben a helyzetben gyökeres változás beállítására hamarosan számítani lehetne.

Mezőgazdasági dolgainkat a legkitaposottabb nyomokon intézzük; a magyar föld termőképessége sokkal nagyobb volna, mint amekkora a mindenkori hozam és ennek egyedül az az oka, hogy nem igyekezzünk javítani a termelés módját.

Ha a magyar föld nagyobb terméshozamot tud felmutatni, akkor a nagyobb bevétel egyúttal a nagyobb anyagi erősödést is jelent.

Az ipar és kereskedelem csak tengődik addig, amíg azt nem érjük el, hogy a magyar ipar versenyképes legyen a külföldi iparral.

Ma még azt is figyelembe kell vennünk, hogy egész sereg iparos eltűnik a szemeink elől; azok az iparágak, amelyeknek munkásai voltak letűntek, túlhaladottak.

Nézzék meg, hogy a régen elsőhelyen állott magyar csizmadia és szűrszabó ipar hová esett vissza?

A régen híres kerékgyártó-ipar terén is folytonos visszaesés. Előretör a gyáripar, de ez az előretörés nem jelent egészséges fejlődést. A magyar gyáripar éppen olyan vézna, erőtlen, mint a magyar kisipar.

Az a kidobott jelszó, hogy partoljuk a magyar ipart, éppen olyan keveset ér, mint a halálos betegnek az üres vigasztalás, hogy jobbra fordul állapota. Cselekvés kellene ide és pedig erős állapotú cselekvés, amelynek lehetne és volna eredménye.

Az is nagy hiba, hogy a magyar ember jobban félti a pénzét, semmint féltene kellene. Megnyilatkozik ez különösen abban, hogy a pénz elhelyezésével még most is olyan konzervatív, mint azelőtt évtizedekkel volt — s magyar em-

ber a maga megtakarított pénzeit sem helyezi el mindenkor még a takarékpénztárban sem, nem hogy értékpapírokba fektetné. Pedig nagy baj ez, nagy hiba. A magyar föld így lett adófizetője a külföldi államoknak.

Egyelőre még persze nagyon messzire vagyunk attól, hogy ezen a téren javulás legyen. Nevelni kell a népet — ez az első feladata minden társadalmi egyesülésnek.

Meg kell érlelődni annak a tudatnak a nép lelkében, hogy csak a gazdasági erő a fentartó s hogy helyesen csak akkor élünk, akkor élhetünk, ha minden erőnkkel arra törekszünk, hogy a magyar közgazdasági életet a magunk munkásságával is megerősítsük.

HIREK

— Képviselőnk gyászja.

A magyar közgazdasági életnek egyik jelentős tényezője, Pallavicini Ede őrgróf, valóságos belső titkos tanácsos és főrendiházi tag, e hó 19-én váratlanul meghalt Fiumében, ahol a „Szent István” vízrebocsátása alkalmából tartózkodott. A hatvan-kilencéves főúr igen nagy szerepet játszott közgazdasági téren, mert alig van jelentős vállalat, amelynek igazgatóságában helyet ne foglalt volna. Hosszu esztendő óta alelnöke a „Magyar Általános hitelbank”-nak s ezen a réven a leghatalmasabb magyar közgazdasági érdekhálózatnak irányítására gyakorolt döntő befolyást. Pallavicini őrgróf a magyar arisztokráciának ahhoz a csoportjához tartozott, amely életfeladatául tűzte ki, hogy pénzügyi és gazdasági téren bocsátja munkaerejét, tudását és értékes tapasztalait az ország rendelkezésére. S ennek a munkaprogramnak alapján soha jelentékeny szerepet nem játszott a politikában. Mandátumot nem vállalt s a főrendiházban is, amelynek élethossziglan megválasztott tagja volt, igen ritkán, inkább csak a legmozgalmasabb üléseken jelent meg. Politikai pártállás tekintetében a mérsékelt liberálisokhoz huzott s mint ilyen, Andrássy Gyula gróf politikájának volt a hive. Különösen azóta, amióta fia, Pallavicini György őrgróf, a mi választó kerületünk országgyűlési képviselője révén az Andrássy-családdal közeli rokonságba jutott. Váratlan halála széles körben kelt

megdöbbenést és fakaszt mély részvétet. Munkás, dolgos egyéniségének eltűnése bizonyára nagy ürt hágy maga után s tudását nehezen s nem egyhamar fogják a közgazdasági életben megfelelően pótolhatni. Nyugodjék békében!

— Uj hetilap Mindszent. Február hó 1-én „Mindszenti Népszava” címen új hetilap indul meg. Szerkesztője és tulajdonosa: Veszelyovszky Gyula káplán. Bár sajnáljuk, hogy lapunk állandó munkatársát elveszítjük, de másrésztől örülünk a vállalkozásnak. Eléggé megmutatta agilitását és népszerűségét, valahányszor egy eszme diadala érdekében buzgókodott s ezért bizton reméljük, hogy újságja a szociális és népjóléti eszmék harcosa lesz. A szerkesztő mellé egész sereg kiváló munkatárs sorakozik a megyéből. Értesülésünk szerint kiváltképpen a nép szociális bajait igyekszik nyilvánosságra hozni és sürgetni fogja azok radikális orvoslását. Egy példány ára 4 fillér lesz.

— Ajánlatok a borfogyasztásra még csak február 15-éig tehetők, azontul már a tételenkinti adózás lép életbe. Azok tehát, akik elmaradtak az ajánlattétellel, jó lesz, ha sietnek ajánlatot tenni, mert az említett határidőn túl senkinek ajánlata sem fog figyelembe vétetni.

— Megyebál után. A megyebál fényes erkölcsi sikeréhez, melyről mult vasárnapi számunkban számoltunk be — méltóképpen járul anyagi sikere is, mert mint halljuk, több mint 700 korona fog a vármegyében létesítendő tüdőbeteg-gondozó intézetnek (dispensaire) javára fordítani. Ezen jótékony célra a következők voltak szívesek felülfizetni: Dr. Cicatricis Lajosné Windisch Ilona, báró gelsei Guttmann László (Bécs), Regdon Geyza kir. főmérnök (Lugos) 50—50 K, Dr. Nagy Sándorné Bolyó Blanka, özv. horgosi Kárász Imréné sz. Batthyányi Karolina grófnő (Horgos) 40—40 K, Órgróf Pallavicini Sándor (Sándorfalva), dr. Csucs János várm. főjegyző 20—20 K, Dr. Bárdos Jenő orvos (Szegevár) 15 K 15 f, Zsoldos Elek földbirtokos 15 K, Rambovszky Jenő min. osztálytanácsos (Budapest), dr. Kanitzer Sándor ügyvéd (Hódmezővásárhely), Jurenák Imre, dr. Trebojevics Pétergőr.-kel. lelkész (Hódmezővásárhely), Onody Géza ny. várm. árvaszéki elnök, Farkas Mór v. mérnök (Csongrád), özv. Jakalbovits Gyuláné (Szabadka), Maróthy Ferenc (Kiskundorozsma), Horváth Antal (Mindszent) 10—10 K, Mátéffy László birtokos, Dubszky Ferenc urad. intéző (Sándorfalva) 8—8 K, Vékony József földbirtokos (Hódmező-Vásárhely), Fuchs Andor m. kir. főállatorvos 7—7 K, Özv. Rácz Ferencné 6 K, Molnár Sándor várm. hiv., Dr. Mattasich Dezső kir. közjegyző (Hódmezővásárhely), Cicatricis Béla közs. jegyző (Derekegyház), Dr. Kanász Nagy Lajos, Vidovics László urad. pénztárnok (Nagymágocs), Orosz János közs. jegyző (Szegevár), Dr. Orbán József ügyvéd (Mindszent), Boér Sándor postamester (Mindszent) 5—5 K, Molnár István közs. jegyző (Sándorfalva) 4 K. A rendezőség ezuton is köszönetet mond a nemesszívű adakozóknak.

— Internátusok az Alföldön. Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület a legutóbb tartott ülésé-

ben elfogadta azt a javaslatot, hogy Szentesen, Kecskeméten és Cegléden gimnáziumi internátusokat állít fel 100—150 tanuló részére. Az internátusok építésének tervét az említett városok közgyűlései már el is fogadták.

— Szórakoztató estély. A Mindszenti Ipartestület kebelében alakult műkedvelők csoportja február hó 1-én nagyszabású Kabaré-estélyt rendez a Zánthó-féle vendéglőben. A műsor, mint a kibocsátott meghívókból látjuk, még a legutóbb rendezett szórakoztató-estély programjánál is sokkal gazdagabb és érdekesebb lesz. A férfi és női vegyes énekkar — mint halljuk — már több hét óta szorgalmasan gyakorol három gyönyörű énekszámot, melynek teljes sikerét Wéber József karnagy ismert zenetudása garantálja. Azontul színre kerül „Kacagó leányok” c. egyfelvonásos vígjáték, melyre a szereplők egy évi ügyességükhöz mérten vannak kiválasztva. Az estély hátralevő részét szavalatok, kuplék, monológok, dialógok és egy melodráma fogják kitölteni. Az élvezetesnek és nívósoknak ígérkező műsorszámok sikere Szvoboda Ödön kezébe van letéve, akinek a vezetésre való gyakorlottságát és rátermettségét már nem kell külön hangoztatnunk. A pompás és valóban nagy szórakozást nyújtó estély iránt a közönség körében még eddig nem tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánult meg, ami az anyagi siker előjelének tekinthető.

— Kettős esküvő. Szabó József sövényházi polgártársunk és neje két szép leányát Emiliát és Juliskát ma délután 2 órakor vezetik oltár elé a mindszenti róm. kath. templomban Dömötör Sándor és Rózsa Lajos kisteleki fiatal iparosok. Sok szerencsét és tartós boldogságot kívánunk az új párnak!

— Sport-egylet alakul Mindszent. Községünk derék fiatal-sága — más községek és városok mintájára, ha szerényebb igényekkel is — egy állandó mester vezetésével, sport-egyesület megalakításán fáradozik mostanság. Ezen egyesület kultiválni óhajt mindennemű testedzést, nevezetesen: sulyemlést, diszkoszdobást, ugrást, birkózást, mászást, lapdajátékokat, céllövészetet stb. Fiatal-ságunk jószándéku törekvését őszintén üdvözljük és igen szeretnők, ha e mozgalom, mely széles mederben indult meg, mihamarább eredményre vezetne. Azért is kívánatos lenne ez, mert az egyesület elvonná ifjainkat a károsabb szórakozásoktól és koresmázás helyett bizonyára nagyobb élvezetet és mulatságot fognak találni az egészséges izomerősítő sportok különböző fajtáiban. Reméljük, hogy minden szépért és jóért lelkesedő ifjaink szintén örömmel üdvözlők a mozgalmat és teljes számban sorakoznak az egyesület zászlaja alá. Tudatjuk, hogy az egyesületet megalakítandó, az előkészítő bizottság ma vasárnap délután 2 órakor Ber-

tók János vendéglőjében értekezletet tart, melyen a fiatalságot szívesen látja.

— A kedvezményes motorbenzin árának megállapítása. A szegedi kereskedelmi és iparkamarának értesítése szerint a kereskedelmi miniszter 94769/1913. szám alatt kelt rendeletével úgy intézkedett, hogy az adómentes motorbenzinnel dolgozó kisiparosok a motorbenzint a hazai kőolaj-finomító gyáraktól továbbra is kedvezményes áron kapják. Ez az ár a gyárakkal történt megállapodás alapján március 31-ig, illetőleg további intézkedésig q-kint 24 koronában állapított meg.

— Riadalom a piacon. A szerdai hetipiacon megjelent Dr. Wertheim Aladár vármegyei vegyész, hogy az élelmiszerek fölött szemlét tartson. Nagy riadalom támadt erre az árusok közt, többen meg is szöktek a hír hallatára. A fővegyész 17 esetben állapított meg hamisított portékát, amik között tej, vaj, hús, pálinka stb. szerepel. A hamisítók ellen kihágás miatt indult meg az eljárás.

— Hideg van. A tél rendkívül szigorúan tartja magát s a jégvermek megtöltéséhez serényen hozzá is láttak egy a vendéglősök, mézárósok, mint a magánosok. A hideg átlag nyolc és tizenkét fok között változott, s a hőmérő alig emelkedett, amelynél azonban mi kevesebbel is beérnők.

— A közönség figyelmébe. A rendőrség ezuton kéri a közönséget, hogy szánkójárművekkel az utcán csengő nélkül ne közlekedjenek, mert akik szánkóval csengő nélkül mennek az utcán, azokat kénytelenek lesznek megbüntetés végett feljelenteni. A csengőre azért van szükség, hogy a zajtalanul tova sikló szánkó a keresztjárdáknál gyanutlanul átmenőket el ne üsse. — A háztulajdonosokat pedig arra kéri a rendőrség, hogy házuk előtt a járdáról a havat el-söpörjék s ha az sikos volna, úgy hamuval vagy homokkal hintsék be, mert akik ezt elmulasztják, azok szigorúan meg lesznek bírságozva.

— A szökés párosan című mult vasárnapi közleményünkben foglaltakra nézve Gyovay István fodrászsegéd annak helyreigazítását kéri tőlünk, hogy ő sem apjá-

Eladó vendéglő és ház

Mindszent, a főútcán levő nagyvendéglőmet összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örökáron eladom, esetleg hasznbérbe kiadom.

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kert-helyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik új); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éléskamra, magtár, jégverem, istálló, göré, 2 nagypince, stb. stb.

Saját acetylén világítás!
Vízvezeték a házban!

Komoly vevőknek, vagy bérbe venni szándékozókknak szívesen ad bővebb felvilágosítást a tulajdonos:

Zánthó Kálmán vendéglős, Mindszent.

Az újtelepen levő teljesen újonnan épült házamat is eladom, vagy hasznbérbe kiadom!

tól, sem bátyjától semmit el nem vitt, tehát az a hír, mintha ő tőlük egyetmást elvitt volna, nem felel meg a valóságnak. Mi ezen kérdésnek készséggel eleget tettünk.

— A szőlőmoly ellen. A szőlőmoly életét és fejlődését ös-merteti és az ellene való eddig egyedül biztos, amellet olcsó véde-kezési eljárást tárgyalja az 1914-ik évre szóló „Szőlészeti és Borászati Lap Nartára”, mely ezenkívül számtalan, a szőlőszet és borászat körébe vágó cikket közöl. A naptár ára egy korona, ajánlva küldve egy korona huszonöt fillér. Megrendelhető szerzőnél, Maurer Jánosnál, Kecskemét.

— Amit a papa nem szeret. Aladár és Józsefin nagyon boldog-talanok, pedig komolyan szeretik egymást. Hiszen éppen ez a baj. Tudniillik a papa hallani sem akar erről a duzzadó nagy szerelemről s meg is tiltotta már Jozefinkének, hogy többet ne álljon szóba a forró szívű Aladárral. Most is ezen sirán-kozik a szerelmes pár.

— El kell válnunk, Aladárom — zokogja a leány.

— Ha elválnok, akkor én a háza-tok mellett levő fára akasztom magam.

A leány hamisítatlan naivitással ezt felelte erre:

— Azt ne tedd drágám, mert a papa úgy is azt kifogásolja, hogy mindig a házuk körül lógsz.

— Csődben a makói hagymaszövetkezet. Nagy feltűnést keltett a szegedi törvényszék ama határozata, amelylyel a makói hagymakertészek szövetezete ellen a csődöt elrendelte. Három évvel eze-lőtt alakult a szövetezete oly mó-don, hogy ezer makói és környék-beli kisgazda husz koronás üzlet-részeket jegyzett ötszörös felelős-séggel. A szövetezete a könnyelmű gazdálkodás folytán csődbe ment és igazgatója, Haffner Sámuel, akit a szövetezete igazgatósága sikkasz-tásért feljelentett, börtönbe került. A paszivák meghaladják a százezer koronát, amivel szemben alig van aktívum.

— A hernyóirtás fokozottabb ellenőrzése következtében felhívjuk a gazdák és a közönség figyelmét arra, hogy aki a hernyókat kellő gondnal és kellő időben nem irtja ki, szigorú és érzékeny büntetésben részesül. Jó lesz tehát vi-gyázn!

Vizit-
fénykép 3 darab 3 korona
Horváthné fényképészeti
műtermében Mindszent

A
MINDSZENTI LAP
TELEFONSZÁMA
(INTERURBÁN)
9

Modern könyvkötési munkák készítése:
Horváth A. Mindszent

— **Tűzoltók tánevigalma.** A Kisteleki Önkéntes Tűzoltó-testület folyó évi február hó 1-én az ottani „Casino” összes termeiben, saját alapja javára zártkörű táncestélyt rendez. Az izléses meghívók, melyek lapunk műnyomdájában állítottak elő, malesznek kibocsátva.

— **Szép Erzsébetet elcsufították.** Szép Erzsébetnek, egy kunszentmártoni kereskedő leányának daganat támadt a nyakán. A leányt bevitték a kórházba, ahol megoperálták. Az operáció óta a leány nagyon szomorkodott, hogy a forradás egész életén át meg fog látszani. Tegnap reggel, mikor az ápolónő elhagyta a betegek termét, Szép Erzsébet keresztül vetette magát a kórház ablakán és az udvarra esett, ahol összezúzta magát. Párnája alatt levelet találtak, melyben megírta, hogy inkább meghal, mint sem hogy elcsufítva éljen tovább.

— **Magántársaságokra bizak a munkások balesetbiztosítását?** Beavatott körökben beszélnek, hogy a munkásbiztosítási törvény reformja alkalmából radikális tervvel foglalkoznak a munkások balesetbiztosítása tekintetében. A balesetbiztosítást ki akarják venni az állami munkásbiztosítási intézmény keretéből és úgy mint Angliába történik, magánbiztosítótársaságokra akarják bízni. Törvényben köteleznek továbbra is minden munkaadót arra, hogy az ipari bémunkásokat baleset ellen bizonyos minimális táppénzre és rokkantsági járulékra biztosítva, de a munkaadó szabad tetszésére bízzák, hogy az erre a célra kijelölt magánbiztosítótársaságok melyikénél fogja munkásai, illetve alkalmazottjai számára ezt a balesetbiztosítási járulékot és rokkantsági díjat biztosítani.

— **A vaj eltartása.** Legjobban eláll a vaj sötét, szellős, hideg helyiségekben, mázos cserépedényekben sajtolt állapotban. Naponta friss, tiszta sósvízzel nedvesített, vászon ruhával legyen a vaj letakarva. Magától értetődik, hogy ezen ruháknak nagyon tisztáknak kell lenni s hetenként kétszer ki kell őket főzni. A helyiség levegője is tiszta és főként minden szagtól mentes legyen, mert a vaj magába veszi az illatot, legyen az jó vagy rossz. A vaj tartósságát még inkább emelhetjük, ha az edények vízzel telt tányérokra helyeztetnek, mert a likacsokon felszivódik a víz a cserépedény falaiba s ezzel a vaj hőmérséklete leszállítatván, tartósabb lesz az. Csak oly vaj tartható el hosszabb ideig, mely kifogástalanul friss tejszínből készült mert régiből csinált hamar romlásnak indul.

— **Zsaroló háztulajdonos.** Kovács Antal szegedi háztulajdonos úgy akarta egyik lakóján behajtani a házbért, hogy revolvvert fogott rá és lelővéssel fenyegette, ha nem fizet. A szegedi törvényszék zsarolásért egy hónapi fogházra ítélte a háztulajdonost.

— **Kétszáznyolevan korona öt üveg sörért.** Maróti János dorozsmai tanyai kocsmárosától még 1911-ben elloptak öt üveg sört. A lopással három gazdálkodónak a fiait gyanúsította, akiket lopásért fel is jelentett a szegedi járásbíró-

ságon. Igazolni azonban nem tudta a vádat, mire a bíróság a legényeket fölmentette. A fölmentő ítélet után a legények rágalmazásért jelentették föl Maróti. A szegedi járásbírószágon csütörtökön tárgyalták ezt az ügyet. Maróti sok dorozsmai tanuval jelent meg, akikkel igazolni kívánta, hogy a lopást gyanúsított legények követték el. Egyremásra szólította a bíró a tanukat, azonban azok valamennyien egyértelműen feleltek a bíró kérdéseire:

— Nem tudunk mi, kérem, az egésztől semmit.

Marótinak ugyanis mániája, valahányszor valami pöre van, becítáztatja fél Dorozsmát tanunak. Ugy, hogy legalább száz-százötven korona tanudíjat kell kifizetni ilyen alkalmakkor a kincstár terhére. Ravasz számíttással szokta ilyenkor mondani:

— Hadd legyen legalább a kincstárnak kárára, ha már az igaz ember nem tudja megtalálni a maga igazát.

Most aztán pórul járt pörösködésével. Maróti János, mert a bíróság elmarasztalta és az összes költségekkel együtt, az elveszett öt üveg sörért kétszáznyolevan koronát kell fizetnie.

— **Az erdősítés és az árvízvédelem.** Az idei nyári árvizek által előidézett katasztrófák bizonyossá tették, hogy a kopár és letarolt erdőterületek befásítása egyik módja a sikeres védelemnek, mert ezzel a csapadék rohamos lefolyása eredményesen késleltethető. A földmívelésügyi miniszter, flgyelembé véve a vizitársulatok által is kifejezett kívánságot, az árvíz-katasztrófák ellen való sikeresebb védekezés céljából elhatározta, hogy ezentul sokkal serényebben folytatja a kopár területek befásítását. Erre való tekintettel, az állam szaporítja a csemetekerteket, a fásítást nagyobb állami segítséggel mozdítja elő, sőt indokolt esetekben attól sem zárkózik el, hogy tisztán állami erővel mozdítja elő az árvíz-katasztrófák ellen való védekezésre szolgáló fásítást.

— **A világ műtrágya fogyasztása.** Több, mint három millió áru értékű műtrágyát fogyaszt ma a világ mezőgazdasága, amelyből Magyarországra körülbelül 25 millió korona, a nem is kétszer Németországra pedig több mint 400 millió márka esik. Az első szuperfoszfát gyár 1841-ben Angliában, majd 1850-ben Németországban állított fel, s 1852-ben már 200,000 tonna szuperfoszfátot gyártatott, ma pedig világszerte több mint 500 szuperfoszfát gyár van működésben, amelyek kb. 10 millió tonna szuperfoszfátot gyártanak. Magyarországon nyolc szuperfoszfát gyár van ezidőszert működésben, amelyek együttesen körülbelül 230.000 tonna szuperfoszfátot gyártanak, s több mint 2000 hivatalnokot és munkást foglalkoztatnak. E gyáraknak tehát nemcsak azért van nagy mezőgazdasági jelentőségük, mert olyan anyagot termelnek a szuperfoszfátban, amelynek segítségével különösen a kalászosok termése 20—30 százalékkal emelhető, hanem azért is, mert nagyszámu magyar családnak nyújtanak keresetet és biztos megélhetést.

Az Apolló-mozi

ma, vasárnap este
a Bertók-féle vendéglőben
művészi előadást
rendez.

Szinre kerülnek:

Próbakisasszony.

Nagyhatású dráma.

Newyorki tűzoltóság. Humoros.

Féltékeny. Humoros.

Kis nyomorék. Humoros.

Coco kerül az iskolát. Hum.

Maxinbeli hölgyek. Humoros.

Szives pártfogást kér

Bertók János

tulajdonos.

Kincses Kalendárium az 1914. esztendőre

Kapható:

Horváth Antal
könyvkereskedésében.

Ára: 2 korona.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL.

Horváth Antal grafikai műintézete, Mindszent.

A Mindszenti Takarékpénztár

R.-T.

1914. évi január hó 1-től kezdődőleg részjegyenként **heti 20 fillér befizetéssel új heti betétcsoportot alakít.** Az érdeklődők s jegyezni kívánók, a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében nyerhetnek felvilágosítást. — Mindszent, 1914. évi január hó 11-én.

Igazgatóság.

A bor és a mámor az Ember tragédiájában.

Irta: Dr. Szilárd Ferenc.

Előjáróba: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben, a Köztelken nemrég meghalt az ügyész, Szilárd Ferenc dr. Nagyon munkás, nagyon derék ember volt, de hogy mily költői lelkű, azt csak a halála után tudjuk meg. Barátai kiadták az Ébredés az erdőn tárca cikkei. Ebből mutatjuk be mi a következő érdekes cikket:

Bármely szempontból kutassuk Madách Imre halhatatlan művét, a szépségnek és a gondolat mélységeinek oly nagy számával találkozunk, amely ezt a drámai költeményt az esztétikai és filozófiai tanulmányok kiapadhatatlan forrásává avatja.

Legutóbb végigböngésztem a drámának azon helyeit, amelyekben borról és a bor-okozta mámorról van szó és újból meggyőződtem róla, hogy a költeménynek minden sora valamely fenséges eszmével, mélységes igazsággal függ össze.

Alig van az ember faji és egyéni életének olyan eleme vagy tényezője, amely Madáchnál ne szerepelne. Igen természetes tehát, hogy szerep jut a bornak, ennek a legősibb narkotikumnak is és a mámoroknak, melyet élvezete okoz s mely az emberek elhatározásaira, gondolkodására oly sokszor gyakorolhat befolyást.

Az izgató- és bódítószerek élvezetére való hajlam és az általuk okozott mámor után való vágyakozás az ember őstermészetével függ össze, sőt ezen szereknek az emberi faj történetében gyakorolt jelentékeny befolyása is megállapítható. Ne csodálkozzunk tehát, ha Madáchnál az Ádámban megismertett emberiség drámai sorsának intézésében rész jut a kábító szesz démonának is.

Miután Ádám mint Fáraó megutálta a zsarnokságot, de mint Miltiades még nagyobb csalódott a népszabadságba vetett hitében, annyira elkeseredik, hogy el kíván vetni magát minden magasabb törekvést, minden nemesebb irányzatot és oly kort kíván, amely csak a testi élvezetnek él. Főhábórodiva kérdi:

Aztán miért, miért is

Vágnék magasra bármi hő kebel?

Élvezni kíván csupán, mert az önfeláldozás hasztalan voltát belátta és így jelöli meg az új életirányt, amelyet választott magának:

Éljen magának és keresse a kéjt;
Mellyel betölti az arasznyi létet,
S tántorogjon ittasan Hádes felé.
Vezess új útra Lucifer, vezess,
S kacagva nézem más erényeit,
Más kínjait, csak élvezet kívánva.
Te meg, nő, aki — úgy rémlik szívemnek —
Egykor lugast varázsólál nekem
A sivatagba, hogyha még fiamból
Polgárt nevelnél, tisztas anyaként:
Bolond vagy . . .
Órülj, mulass, tagadd meg az erényt.
Vérpadra mostan, büntetésemül,
Nem mintha aljast bírtam volna tenni,
De mert nagy eszme lelkesíteni bírt;

A renyhe élvezetekben tobzódó világ meg is valósul a következő római színben. A császári Róma erkölcsi satnyulását látjuk magunk előtt s a dőzsölő társaság beszédeiből minden nyomon kiérzik az erkölcsi elfajulás legalsóbb foka. Mi természetesebb, mint az, hogy ebben a színben nagy szerep jut a mámorító italnak. A dőzsölők egyike, Hippiá dalt énekel:

Borral, szerelemmel
Eltelni soha sem kell;
Minden pohárnak
Más a zamata
S a mámor, az édes mámor,
Mint horpadt sirokat a nap,
Létünk megaranyozza...

Mily mesteri erkölcsrajz e röpke dal néhány könnyed sorában! A császári Róma életét a mámor aranyozza meg, mint horpadt sirokat a nap. Az általános erkölcsi rothadást a fényűzésnek, az élvezeteknek, a gazdagságnak csillogása fűdi el. Miután Róma összeharcolta a világnak minden kincseit és jogara alá vetette az egész ismert földkerekségét, léha tobzódásban élvezte a gazdagságot és a hatalmat, elbizakodásában, szertelen nagyságának érzetében megvetve minden erényt és mérsékletet.

A mulatók jókedve odáig fajul, hogy beszólítják az arra vonuló temetést, felköszöntik a halottat, de az imént még daloló Hippiá magába szívja a halottról a döghalál csiráit és ott hal meg a dorbézolás színhelyén, azok között, akik léha mulatságának társai voltak.

A mámorból való kiábrándulást mesterileg rajzolja a költő. A lelke mélyén megrendült Ádám, Péter apostolhoz menekül és új világot álmodik magának: a tisztult erkölcsök világát, amelynek fő öre gya-

nánt áll a kereszt és a szeretet. Ám a keresztény társadalom sem képes megvalósítani az ideált. A szeretet vallása nevében vak és kegyetlen fanatizmus dulja fel az emberiség békéjét, a lovagerény lassan guny tárgya lesz s a vallási villongásokban kifáradt kor tespedésnek indul. A gondolkodás és a lélek szabadsága minden téren lehanyaglik.

Ezt a meddő időt Kepler korával illisztrálja a költő. Az emberiség magas eszméit fölértő tudóst hozzá méltatlan nyegleségre kárhoztatja a kényszerűség és a megélhetés gondjai. Sorsától megborzongva, a valóságot megutálva, a mámor bitoralmába menekül:

Hej, famulus! hozz bort, ugy reszketek,
Fagyos világ ez, kell, hogy feltűzeljem.
E törpe korban így kell lelkesülni
És elszakadni moeskoló porától.

Luczifer mint famulus bort hoz,
Kepler — Ádám — pedig iddoggál,
majd később felkél és tántorogva
az erkély szélére lép.

Mámorában megálmodja a szabadságésmék nagy feltámadását, a francia forradalmat, hol mint Danton szerepel és újból elbukik, midőn szintén áldozatául esik a minden korlátok alul felszabadult néptömeg szenvedélyének.

A szín hirtelen visszaváltozik és Ádám ismét mint Kepler, íróasztalára hajtott fővel borong. Midőn feleszmél, Luczifert kérdi:

Oh hol vagyok, hol vannak álmaim?

Luczifer:

Elszálltak a mámorral, mesterem.

Ádám:

E hitvány korban megvénült kebelnek
Csak a mámor terem-e hát nagyot?
Mi nagyszerű kép tárult fel szememnek!
Vak, aki Isten szikráját nem érti,
Ha vérrel és sárral volt is befeneve.

A tiszántuli járás főszolgabírájától.

ad. 1988-15—1913. sz.

Pályázati hirdetés.

Csongrádvármegye tiszántuli járáshoz tartozó **Szegvár** községben lemondás folytán megüresedett **községi állatorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmáza ez idő szerint 800 korona fizetés és 300 korona lakáspénz, ugyde a járandóságot megállapító vármegyei szabályrendelet módosítás alatt áll és ezen már módosított és ez idő szerint kormányhatósági megerősítés alatt álló vármegyei szabályrendelet szerint a községi állatorvos javadalmának minimuma 1200 kor. és 400 korona lakáspénz. Ezenkívül a magángyakorlat után a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak, a vágatási biztosítási teendők után pedig a községi szabályrendeletben megállapított díjak szedhetők; ez utóbbi címen várható jövedelem mintegy évi 400 koronát tesz ki.

A község lakossága 7368 fő, területe pedig 11760 kat. hold. Az állattenyésztés az utóbbi idő-

ben erősen fellendülő állapotban van. Más állatorvos nincs. A község területén két nagy uradalom van.

A pályázók az 1888. évi VII. t. c. 117. és 118. §-ában előírt képesítettségen túl kötelesek eddigi működésüket is igazolni.

A pályázati kérvények **folyó évi január hó 31-ig** hozám nyújtandók be.

A választás megtartása iránt később fogok intézkedni.

Mindszent, 1914. január 7.

Dr. Dósa,
h. főszolgabíró.

Jó családból való

fiu

tanulóul felvétetik

Büchler Gábor

kereskedésében.

Benzinmotor

két lóerős, kisipari célra igen alkalmas, teljesen kifogástalan állapotban van, szavatosság mellett **500 koronért eladó.** Cim lapunk kiadójánál meg tudható

Uj üzlet!

Vas-, fűszer- és rövid-
árú szükségletét legol-
csóbban beszerezheti
az ujonnan megnyilt

Remzső Sándor

kereskedésében, Vásártér 32. szám alatt,
hol mindenféle háztartási cikkek, fűszerárúk állandóan
nagy mennyiségben, tetszés szerinti választékban kaphatók

Friss portéka!

Olesó ár!

Pontos kiszolgálás!

Szives pártfogást kér
teljes tisztelettel

Remzső Sándor

Ugyanott egy jó fiu tanulóul felvétetik.

HORVÁTH ANTAL

**:: GRAFIKAI ::
MŰINTÉZETE
MINDSZENT**

A vármegye legmodernebb és teljesen ujonnan berendezett könyvnyomtató műintézete és papírnemű-nagykereskedése. Egyetlen grafikai műhely, ahol a legegyszerűbb nyomtatvány is kiváló ízléssel lesz gyártva. Két gyorsajtó, 14 munkagép. Saját erőtelep és vulkanizáló Gyönyörű betűujdonságok és ékítmények műnyomásokhoz. Interurbán távbeszélő: 9 szám.

Lucza József vegyiruhatisztító és kelmefestőgyára, Szeged

Alapítva: 1902-ben. **Főüzlet: Laudon-utca 9.** Telefonszám: 994.
Fióküzletek: Gizella-tér 3. (Telefon 1055.) és Szent-György-utca 10. (Telefon 1281.)
Vidéki fiók: **Zenta, Fő-tér; Hódmezővásárhely, Szegedi-u. 8. szám.**

Vegyirtisztító- és kelmefestő-gyáram a mai kor igényeinek teljesen megfelelően an berendezve és miután a modern technika legújabb gépei rendelkezésemre állanak, azon helyzetben vagyok, hogy **a legkényesebb ízlést igénylő és szakmámba vágó munkát mindenkinek teljes megelégedésére módomban áll azonnal teljesíteni, illetőleg szállítani.**

M. kir. szabadalmazott tisztítószeremmel **felülmulhatatlan kivitelben vegyileg tisztítok:** uri-, női- és gyermekruhákat, tisztí egyenruhákat, himzést, butorszövetet, szőnyeget, csipke- és szövettüggönyöket stb., stb. **Külön kalaptisztító-osztály,** hol kizárólag férfi- és női-kalapok tisztításával és festésével foglalkoznak. — **Minta-festészet és plissirozás** varrodáknak és kereskedőknek. A tisztításra átadott férfiruhák gondosan kijavítottak szabó-osztályomban. — **Gyász esetben** szövet- és selyemruhák, valamint férfi-öltönyök **szoron kívül** festetnek egész feketére. — **Különlegesség:** struccotlak vegyileg tisztítása, festése és gondóritése.

Vidéki rendelések főüzletemben a legnagyobb figyelemmel intézettek el. Részletes felvilágosítással készséggel szolgálók.

Szives megrendeléseket kér

Lucza József, vegyirtisztító és kelmefestő.

Jó munkáért elismerőlevelek az ország minden részéből!